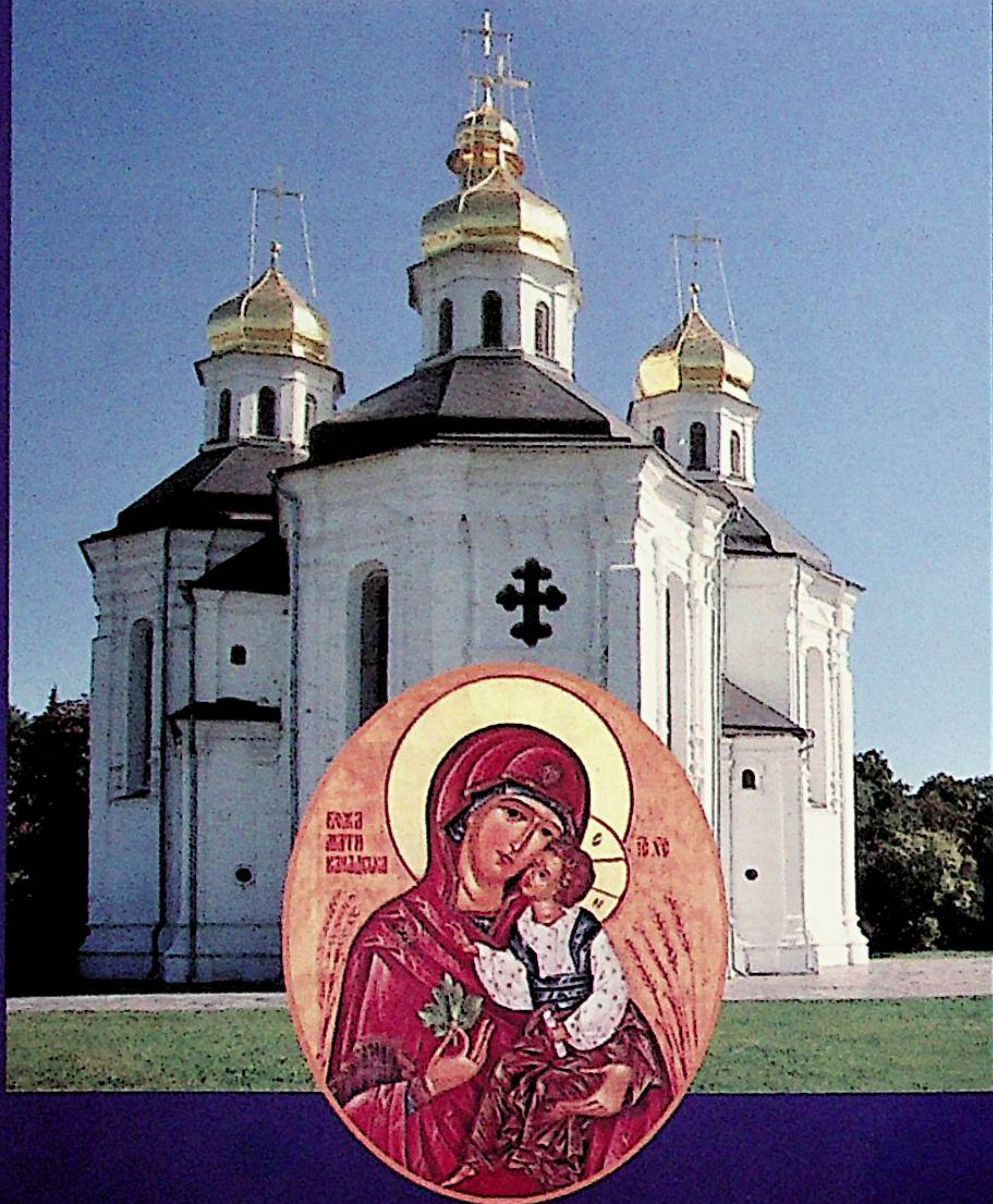

M

569223

ІВАН ОГІЄНКО
(МИТРОПОЛИТ ІЛАРИОН)

ЛЮБІМО СВОЮ УКРАЇНСЬКУ ЦЕРКВУ

Живою душою народу постає перед читачем нового тому серії “Запізніле ворття” Українська церква. Це твори так званих малих жанрів, що друкувалися досі лише в зарубіжній періодиці. Вони пережили непросту видавничу долю в часі і просторі задовго до того, як уперше потрапити на материкову Україну.

Уречислений на сторінках цього видання переконливий голос великого українця закликає кожного з нас любити в Україні ту церкву, яка творить зі свого народу свідому націю.

Для усіх, кому небайдужа ідея духовного і національного відродження.

ЗМІСТ

ВІД ФУНДАЦІЇ імені митрополита Іларіона (Огієнка)... 5

ЖИВА ДУША НАРОДУ:
митрополит Іларіон (Іван Огієнко)
про церкву в житті українців
(Микола Тимошик)..... 7

ЛЮБИМО СВОЮ УКРАЇНСЬКУ
ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКВУ: ідеологія
Української православної церкви..... 27

Вступ: церква Божа..... 27

1. Українська православна церква —
церква апостольська й первозванна 29
2. Українська православна церква —
церква Св. князя Володимира..... 32
3. Наша Українська православна церква —
церква правдива вселенська 34
4. Українська православна церква — церква національна .. 37
5. Українська православна церква має свій
великий Хор Святих..... 41
6. Українська православна церква була церква
високоосвічена і дала багато славних людей..... 43
7. Українська православна церква створила Україні
високу культуру..... 46
8. Слава Української православної церкви —
це слава України..... 48
9. Усі любимо свою Українську православну церкву! 51

ХВАЛІМО БОГА УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.. 53

1. Рідна мова — душа церкви 53
2. Право української мови бути мовою богослужбовою ... 58

а. Рідна мова в церкві — це заповідь Ісуса Христа.....	60
б. Зішестя Духа Святого принесло догмата національних мов.....	61
в. Апостол Павло наказує хвалити Бога в церкві українською мовою.....	64
г. Старий Заповіт глибоко шанує рідну національну мову.....	65
д. Святі Отці і вчителі церкви визнавали живу мову в церкві.....	67
е. Триязична єресь.....	69
є. Церковне передання свідчить про живу рідну мову в церкві.....	71
ж. Видатні новочасні богослови та ієрархи стоять за рідну мову в церкві.....	73
з. Російські архиєреї в роках 1905—1906 висловились за зміну церковнослов'янської мови на російську...	78
3. Жива мова в українській православній церкві.....	80
4. Мова українська була вже мовою церкви.....	82
5. Сучасна церковнослов'янська мова — це не мова старослов'янська.....	86
Висновки.....	90

ЯК ПОВОДИТИСЯ В БОЖОМУ ХРАМІ... 91

1. Як треба хреститися.....	91
2. Добре приготуймося йти до церкви.....	94
3. До святого храму входьмо зо страхом Божим.....	96
4. Наші перші кроки в Божому храмі.....	97
5. Молимося стоячи. Сидіння.....	99
6. Як заховуватися в Божому храмі.....	101
7. Таїнство покаяння (сповідь).....	107
8. Св. таїнство Причастя.....	111
9. Шануймо духовенство, як своїх духовних отців.....	115
10. Слово Святого Отця нашого Івана Золотоустого про пошану духовенства.....	117
11. Велике значення церкви.....	119
12. Закінчення. До всіх батьків і матерів.....	121

ЯК ПРАВИТИ СВЯТУ ЛІТУРГІЮ:

Практичні поради священикам

при Богослуженні.....123

I. ВСТУП: Шануймо звичаї кожної землі, але йдімо до єдності.....	123
II. ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА ДЛЯ СВЯЩЕНИКА.....	126
III. ЯК ПРАВИТИ СВЯТУ ЛІТУРГІЮ СВ. ІВАНА ЗОЛОТОУСТОГО.....	142
1. Підготовка до Св. Літургії.....	142
2. Вхід до Св. храму.....	142
3. Облачення (зодягнення в ризи).....	143
4. Проскомідія.....	143
5. Початок Св. Літургії.....	144
6. Малий Вхід чи Вхід з Євангелією	146
7. Святий Боже.....	147
8. Читання Апостола та Євангелії.....	147
9. Ектенія за тих, хто готується до хрещення.....	150
10. Великий Вхід.....	151
11. “Вірую”.....	153
12. Євхаристичний канон.....	155
13. Подяка	156
14. “Отче наш”.....	157
15. Причастя.....	157
16. Перенесення Св. Дарів на Жертівник.....	161
17. Закінчення.....	162
18. Спожиття Св. Дарів.....	163

ІКОНОСТАС

165

1. Історія іконостасу в Україні.....	165
2. Ідеологія українського іконостасу.....	169

ЦЕРКВА ПІД МОНГОЛАМИ.....	171
1. Монголи або татари.....	171
2. Поруйнування Руси монголами.....	172
3. Руйнування церков за татарщини.....	176
4. Відносини монголів до православної церкви й духовенства	181
5. Ханські ярлики.....	190
6. Київські митрополити за монгольщини.....	200
а. Митрополит Йосип.....	200
б. Митрополит Кирило III.....	201
 ЯК МОСКВА ВЗЯЛА ПІД СВОЮ ВЛАДУ ЦЕРКВУ УКРАЇНСЬКУ.....	206
 ПРОХАННЯ ДО ПАТРІЯРХА ЦАРГОРОДСЬКОГО БЛАГОСЛОВИТИ АВТОКЕФАЛЬНУ УКРАЇНСЬКУ ЦЕРКВУ.....	219
 ОКРИВАВЛЕНА ХОЛМЩИНА.....	225
 ЄПИСКОП: ЙОГО САН І ВЛАДА	232
I. Єпископський сан	232
II. Єпископські титули.....	238
III. Єпископська влада	241
1. Влада навчальна	243
2. Священна влада	245
3. Влада законодавча	248
4. Адміністративна влада.....	249

“ОТЧЕ НАШ”: ІСТОРІЯ МОЛИТВИ ГОСПОДНЬОЇ.....251

1. Загальні відомості про Молитву Господню.....	251
2. Невідповідність латинського перекладу науці Христа	255
3. Грецьке “артос епіусіос”	258
4. Латинське “щоденний”.....	260
5. Старослов’янське “насущний”.....	264
6. Розуміння Отченашового хліба в Україні.....	266
7. “Хліб наш насущний”.....	268
8. “Насущний” по словниках.....	269
9. Наука Київської церкви про “хліб насущний”.....	269
10. Наука святителя Іоанна Максимовича.....	271
11. Уніяти прийняли київську науку.....	273
12. Висновки	275
13. П’яте прохання: “І відпусти нам довги наші, як і ми відпускаємо довжникам нашим”.....	277
14. Шосте прохання: “І не введи нас на спробу”.....	280
15. “Іскушати” — це випробовувати	283
16. Приклади Божого випробування.....	284
17. У Старому й Новому Заповіті “іскушати” — це випробовувати	286
18. Патрістичне вяснення київських богословів.....	289
19. “Соблазняти” — “іскушати”.....	290
20. “Спокушати” — “соблазняти” в різних перекладах..	293
21. Давня форма сьомого прохання “Але визволи нас від неприяні”.....	294
22. Нова форма сьомого прохання: “Але визволи нас від лукавого”.....	296
23. Славослов’я	296
Закінчення	298

НАШ СИМВОЛ ВІРИ: його постановня й історія..... 301

1. Палкі суперечки за віру..... 302
2. Перший Вселенський собор
і перемога православних..... 306
3. Бій за “Нікейську віру”..... 308
4. Другий Вселенський собор:
несподівана перемога антіохійців 312
5. Постановня Константинопольського Символу Віри... 314
6. Доля Константинопольського Символу Віри..... 316

ХРЕСТИТИ, А НЕ ХРИСТИТИ..... 320

1. Писати “христити” — це ненауково 320
2. Недогляд чи насмішка?..... 322
3. Непорозуміння на еміграції..... 323
4. Комуністична агітація..... 324
5. Крест і Христос..... 325
6. Висновки 328

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОСЛАВНИЙ МОЛИТОВНИК..... 329

I. МОЛИТВИ РАННІ..... 329

- Молитва початкова 329
- Молитва митарева..... 329
- Молитва до Ісуса Христа..... 329
- Славословіє..... 329
- Молитва до Святого Духа..... 329
- Трисвяте або Молитва Ангельська..... 329
- Славословіє мале..... 330
- Молитва до Святої Богородиці..... 330
- Молитва Господня..... 330

Тропарі на честь Святої Тройці.....	330
Молитва рання.....	331
Псалом покаянний.....	331
Символ Православної Віри.....	332
Молитва Святого Макарія Великого.....	333
Молитва до Святого Ангела Охоронителя.....	333
Молитва до Святого, що його ім'я носимо.....	333
Ангельська Пісня Пресвятій Богородиці.....	334
Тропар Хресту й за Батьківщину.....	334
Похвальна молитва до Пресвятої Богородиці.....	334
Молитва за померлих.....	334
Закінчення.....	334

II. МОЛИТВИ ДЕННІ.....335

Перед початком кожної праці.....	335
По закінченні кожної праці.....	335
Молитва перед навчанням.....	335
Молитва по навчанні.....	335
Молитва перед їдою.....	335
Молитва по їді.....	335

III. МОЛИТВИ ВЕЧІРНІ.....336

Тропарі вечірні.....	336
Молитва Святого Антіоха.....	336
Молитва до Пресвятої Богородиці.....	336
Молитва до Св. Ангела Охоронителя.....	337
Похвальна Пісня на честь Божої Матері.....	337
Молитва до Пресвятої Богородиці.....	337
Молитва проти злого.....	337
Молитва покаянна, що проказується на самоті.....	338
Молитва до Святої Тройці.....	338
Молитва до Пресвятої Богородиці.....	338
Закінчення.....	338

IV. МОЛИТВИ РІЗНІ.....	339
Десять Божих Заповідей.....	339
Вдячна молитва Святого Амвросія, Єпископа Медіоланського.....	339
V. МОЛИТВИ ПЕРЕД СВ. ПРИЧАСТЯМ.....	340
Молитва Василя Великого перед Св. Причастям...	341
Молитва Івана Золотоустого.....	341
І цю Молитву.....	342
VI. ВДЯЧНІ МОЛИТВИ ПО СВЯТИМ ПРИЧАСТІ..	342
Молитва Подяки.....	342
Молитва Василя Великого.....	343
Молитва Кирила Олександрійського.....	343
Молитва до Пресвятої Богородиці.....	344
VII. БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ	
Святого Отця нашого Івана Золотоустого.....	344

МОЛИТОВНИК ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ..... 374

РАНІШІ МОЛИТВИ.....	374
Молитва до Святого Духа	374
Молитва до Святої Тройці.....	375
Молитва Господня.....	375
Молитва в честь Святої Тройці.....	376
Символ Православної Віри	376
Ангельський Привіт Богородиці	377
Похвальна молитва Богородиці.....	377
Молитва до Пресвятої Богородиці.....	377
Молитва до Ангела Хоронителя.....	378
Псалма покаянна	378

Молитва за церкву	379
Молитва за добробут краю	379
Молитва за родичів і близьких нам людсй	380
Молитва за померлих	380
Закінчення молитов	380
ВЕЧІРНІ МОЛИТВИ	381
Молитва до Святого Духа	381
Молитва до Святої Тройці	381
Молитва Господня	382
Молитва до Святого Антіоха	382
Молитва до Пресвятої Богородиці	383
Молитва до Ангела Хоронителя	383
Молитва покаяння	383
Закінчення вечірніх молитов	384
МОЛИТВИ ПРОТЯГОМ ДНЯ	384
Молитва перед початком всякої роботи	384
Молитва по закінченню всякої роботи	384
Молитва перед наукою	384
Молитва після науки	385
Молитва перед їдою	385
Молитва по їді	386
РІЗНІ МОЛИТВИ	386
Молитва перед Святим Причастям	386
Молитва після Святого Причастя	387
ЩО ПОВИНЕН ЗНАТИ КОЖЕН ПРАВОСЛАВНИЙ УКРАЇНЕЦЬ	387
Дві головні Заповіді Божі	387
Десять Заповідей Божих	387
Церковні заповіді	388
Правди віри	388

Сім святих Таїн.....	389
Чесноти.....	389
Божі.....	389
Моральні.....	389
Сім діл тілесного милосердя.....	390
Сім діл душевного милосердя.....	390
Головні гріхи і противні їм чесноти.....	390
Гріхи.....	390
Чесноти.....	390
Гріхи проти Святого Духа.....	391
Гріхи, взивючі про помсту до неба.....	391
Чужі гріхи.....	391
П'ять умовин доброї сповіді.....	392
ВІДОМОСТИ ПРО ЦЕРКВУ.....	392
Що то є церква.....	392
Християнство між українцями.....	392
Про Богослуження в нашій церкві.....	393
Свята нашої церкви.....	394
Як заховуватися в церкві.....	394
СПОВІДЬ.....	395
СВЯТЕ ПРИЧАСТЯ.....	396
КОЛЯДИ Й ПІСНІ.....	397
Бог передвічний.....	397
Небо і земля.....	398
Возвеселімся.....	398
Нова радість стала.....	399
Во Вифлємі.....	400
На небі зірка.....	401
Витай, Ісусе.....	401
Радість.....	402

Вселенная, веселися.....	402
Тропар Різдваєних свят.....	403

ВЕЛИКОПОСТНІ ПІСНІ.....403

Перша	403
Друга	404
Христос Воскрес!.....	404
Христос Воскрес, ликуймо!.....	406
Тропар Великодня	406
Пречистая Діво Мати.....	406
В сильній надії	407
Вихваляйте.....	408
О, Мати Божа!	409
О, Богородице Діво!	410
Царю небесний	411
Молитва за Україну.....	412

КОМЕНТАРІ (Микола Тимошик)..... 413